

Godkänd 2026-02-27

unesco

Biosfärprogrammet

Till: Svenska Unescorådet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Verksamhetsberättelse för Biosfärprogrammet Sverige 2025

Den här verksamhetsberättelsen beskriver årets arbete utifrån verksamhetsplanens fyra fokusområden: att stärka biosfärområdenas roll som modellområden, utveckla det svenska biosfärnätverket, stärka Sveriges roll i det globala biosfärprogrammet samt vidareutveckla kommunikationen.

Arbetet finansieras av Svenska Unescorådet, styrs av Programkommittén för Biosfärprogrammet Sverige och leds av en nationell koordinator. Koordinators tjänst finansieras av Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

STÄRKA BIOSFÄROMRÅDENAS ROLL SOM MODELLOMRÅDEN

En central del av Programkommitténs uppdrag är att säkerställa kvaliteten i biosfärområdenas arbete – både inför nomineringar av nya områden och mellan de återkommande tioårsutvärderingarna. Under året har Kristianstads Vattenrikets andra tioårsutvärdering granskats och fått en positiv bedömning. Utvärderingen har därefter skickats vidare till MAB-sekretariatet i Paris och kommer att behandlas av den globala styrelsen under 2026.

I början av året godkändes halvtidsuppföljningarna för Vindelälven-Juhttátahkka och Voxnadalen. Rapporterna visar tydligt hur biosfärområdena fungerar som testbäddar för hållbar utveckling – platser där nya arbetssätt kan prövas och utvecklas i praktiken. Med anledning av organisatoriska utmaningar i Östra Vätterbranterna genomfördes också en särskild kvalitetsgranskning. Resultatet, tillsammans med rekommendationer för att stärka verksamheten framåt, har återkopplats till biosfärområdets styrelse. Året bjöd dessutom på en efterlängtd milstolpe. I oktober utnämndes Storkriket till Sveriges åttonde biosfärområde. Utnämningen väckte stor glädje och uppmärksammades i både lokal och nationell media. Förstudier har samtidigt pågått i Nämdö, Hjälmaran och Dalsland. Arbetet i Nämdö och Dalsland fortsätter under 2026 med fördjupad förankring och utveckling, medan initiativet kring Hjälmaran för närvarande är pausat.

Under året har biosfärområdenas arbete också synliggjorts i olika sammanhang. Vid Swedish Biodiversity Symposium i Göteborg presenterades flera områden ur olika perspektiv med fokus på omställning från kunskap till handling. I februari arrangerade Högskolan i Kristianstad en workshop om forskning i biosfärområden, där Storkriket, Kristianstads Vattenrike och Blekinge Arkipelag deltog. Genom dessa och andra insatser har forskare, finansiärer och andra aktörer fått ökad kunskap om biosfärområdenas roll som innovativa testbäddar.

I juni arrangerades en nationell träff med Unesco-professurer i Stockholm. Vid mötet presenterades biosfärområdena som living labs, med fokus på både deras möjligheter och de utmaningar som följer med rollen som test- och utvecklingsmiljöer. Biosfärområdena uppmärksammades även i tidningen *Curie*, där en av Programkommitténs ledamöter intervjuades i en fördjupande artikel om dennes forskningsintresse. Du kan läsa artikeln här: [Unescoprofessur gav ny skjuts åt forskningen - Tidningen Curie](#)

STÄRKA BIOSFÄRNÄTVERKET I SVERIGE

I slutet av augusti samlades biosfärnätverket till Örådet på Ytterön i Blekinge Arkipelag. Under dagarna fördes samtal och genomfördes workshoppar med fokus på myndighetsamverkan, utvecklad kommunikation och lärande om forskningens roll. Exkursionerna gav konkreta inblickar i Blekinge Arkipelags arbete, bland annat kring skogsnätverk, våtmarksanläggning, ARK56 och hållbar besöksnäring. Samtliga biosfärkoordinatorer deltog, liksom hela Programkommittén.

I oktober arrangerades konferensen för biosfärkommuner i Bollnäs. Den riktade sig till politiker och tjänstepersoner i biosfärområden och kandidatömråden och samlade 35 deltagare från olika delar av landet. Under två dagar fördes fördjupade samtal om kommunernas roll och om hur biosfärkommuner kan bidra till Unescos uppdrag som lärandeplatser för hållbar utveckling. Konferensen erbjöd både inspirerande exempel och värdefullt erfarenhetsutbyte. Svenska Unescorådets ordförande, Lena Sommestad, inledde konferensen och betonade biosfärområdenas betydelse i arbetet med Agenda 2030.

Under året prioriterades andra insatser framför en planerad webinariserie för biosfärområdenas styrelser och att utöka Programkommittén med fler ledamöter. Båda ambitionerna kvarstår inför kommande år.

Ett nytt och viktigt utvecklingsområde under året har varit unga vuxnas roll i biosfärprogrammet. Två MAB Youth Focal Points utsågs med uppdrag att ta fram förslag på hur unga vuxna kan involveras mer systematiskt i programmet. Förslaget kommer att presenteras i samband med Örådet 2026.

STÄRKA SVERIGES ROLL I DET GLOBALA BIOSFÄRPROGRAMMET

Den nationella koordinatören deltog i Världskongressen för biosfärområden och det globala styrelsemötet MAB-ICC, som 2025 hölls i Hangzhou, Kina. Kongressen samlade flera tusen deltagare från ett stort antal länder och fokuserade på kopplingen mellan biologisk mångfald, klimat och hållbar utveckling samt på internationellt samarbete och vetenskaplig innovation. Under mötet antogs den nya strategiska handlingsplanen för 2026–2035, Hangzhou Strategic Action Plan, tillsammans med en deklaration som anger riktningen för det globala arbetet framåt.

I anslutning till kongressen godkändes 26 nya biosfärområden världen över. Sist ut att tillkännages var Storkriket – en glädjande bekräftelse på Sveriges aktiva roll i programmet. Det globala nätverket omfattar nu 784 biosfärområden i 142 länder.

Sverige har under året fortsatt att bidra aktivt i internationella sammanhang. Den nationella koordinatören ingår i EuroMAB Steering Group och har deltagit i planeringen av EuroMAB Conference 2026, vilket ger Sverige möjlighet att bidra med nordiska perspektiv. Svenska representanter deltog också i NordMAB-konferensen i Lofoten samt

i internationella konferenser i Tyskland med fokus på forskning och samverkan i europeiska biosfärområden.

UTVECKLAD KOMMUNIKATION

I februari tog Svenska Uneskorådet initiativ till ett möte med biosfärområdenas kommunikatörer. Det blev startpunkten för ett fördjupat nationellt samarbete kring kommunikation. Under året har gruppen träffats regelbundet och arbetat med gemensamma frågor, bland annat kommunikationsstrategi och aktivitetskalender. En samlad kommunikationsinsats genomfördes i samband med biosfärdagen den 2 juni. Arbetet har stärkt samsynen kring vikten av gemensam kommunikation för att öka kännedomen om biosfärprogrammet.

I slutet av november lanserades en ny nationell hemsida. Den riktar sig främst till myndigheter och forskare och fungerar som ett skyltfönster för biosfärområdenas arbete, med särskilt fokus på deras roll som testbäddar. Här lyfts goda exempel fram, liksom de internationella samarbeten som Biosfärprogrammet Sverige deltar i.

PROJEKT SOM PÅGÅTT UNDER ÅRET

Supported by Nature

Sverige är initiativtagare och lead partner, via Ronneby kommun, i projektet Supported by Nature inom nätverket Biosphere for Baltic. Projektet pågår 2024–2026 och finansieras av EU:s Interreg Baltic Sea Programme.

Syftet är att öka kunskapen om naturbaserade lösningar och deras betydelse för Östersjöns miljö. Inom projektet utvecklas 17 lärplatser med fokus på multifunktionella våtmarker, kustvattenmiljöer och restaurering av vattendrag.

Under året har projektet gått in i en intensiv genomförandefas. En digital kick-off hölls i januari och i september arrangerades en mid-term-konferens i Skärgårdshavets biosfärområde i Finland. Engagemanget från projektets parter har varit fortsatt starkt.

Följ projektet: <https://interreg-baltic.eu/project/supported-by-nature/>

och på LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/supported-by-nature/>

Biosphere for Baltic – Future generation

Biosfärområde Kristianstads Vattenrike är huvudman för projektet som syftar till att stärka ungas engagemang i Östersjöns hållbarhetsutmaningar genom biosfärområdena som plattform. Under året har en webinarieriserie genomförts med teman kring ungas delaktighet och hur långsiktiga nätverk kan byggas.

I juni samlades ett 40-tal unga vuxna i Kristianstads Vattenrike för ungdomsforumet Waves for Change. Under fyra dagar deltog de i föreläsningar, workshops och fältbesök där de fördjupade sig i Östersjöns utmaningar och möjliga lösningar. Forumet avslutades med att deltagarna presenterade sina resultat i form av konstverk och en gemensam Call to Action för representanter från bland annat Helcom och Svenska Uneskorådet.

GENOMFÖRDA AKTIVITETER

Supported by Nature digital kick-off	14 januari, digitalt
BfB-Future Generations Webinar #3	20 januari, digitalt
BRs and Citizen science conference	3-6 februari, Vilm, Tyskland
Biosphere Research Workshop	13 februari, Kristianstads Vattenrike
V-J kompetensutvecklingsdag, föredrag	17 februari, digitalt

Nationellt möte om kommunikation	25 februari, digitalt
NordMAB Webinar	13 mars, digitalt
BfB– Future Generations Webinar #4	17 mars, digitalt
NordMAB Webinar	24 april, digitalt
NordMAB nätverksträff	26-28 maj, Lofoten, Norge
Nationella Biosfärdagen	2 juni, digital kampanj
Biosphere for Baltic Youth Forum	16-19 juni, Kristianstads Vattenrike
Öråd	25-27 augusti, Blekinge Arkipelag
Temadag för Unescokoncepten	1 september, Voxnadalen
NordMAB Webinar	4 september, digitalt
Supported by Nature – MidTerm Conf.	8-12 september, Korpoström, Finland
Världskongress och MAB-ICC	22-26 september, Hangzhou, Kina
Konferens för biosfärkommuner	7-8 oktober, Voxnadalen
Collaboration in European BRs	4-7 november, Eberswalde, Tyskland
NordMAB Webinar	23 oktober, digitalt
Internationella dagen för biosfärområden	3 november
NordMAB Webinar	4 december, digitalt

ORGANISATION UNDER 2025

Programkommittén:

Anneli Harlén, ordförande, Havs- och Vattenmyndigheten
 Kristin Löwenborg, Naturvårdsverket
 Maria Tengö, Stockholm Resilience Centre
 Camilla Sandström, Umeå Universitet
 Mattias Sandberg, Skogsstyrelsen
 Dan Rydberg, Skogsstyrelsen
 Helena Björck, Svenska Unescorådet
 Johanna MacTaggart, Biosfärprogrammet Sverige

Biosfärrådet:

Johanna MacTaggart, ordförande, nationell koordinator
 Carina Wettemark, koordinator Kristianstads Vattenrike
 Helena Torsell, koordinator Vänerskärgården med Kinnekulle
 Elias Regelin, koordinator Älvlandskapet Nedre Dalälven
 Daniel Granello, koordinator Blekinge Arkipelag
 Hannes Norr, Tf koordinator Östra Vätterbranterna
 Ann-Kristine Vinka, koordinator Vindelälven-Juhttátdahkka
 Hanna Alfredsson, koordinator Voxnadalen
 Anna-Karin Poussart, koordinator Storkriket

Programkommittén har haft fem sammanträden under året. Biosfärrådet har regelbundna zoommöten som hållits sju gånger under året.

EKONOMISKT UTFALL

Budget för 2025		KOSTNADER
Nationella möten	30 000	30 000
Kommunikation och hemsida	20 000	22 186
SUMMA	50 000	52 186
Extra tillskott		2 702*
Erhållet bidrag 2025	50 000	- 52 702
TOTAL SUMMA	0	-516

* Avsatta medel hos Svenska Unescorådet från tidigare år som fördes till Biosfärprogrammet